

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi valmisteverotuslain
muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Valmisteverotuslain veronoikaisua ja muutoksenhakua koskevia säännöksiä muutetaan vastaamaan tullilain- ja muun verolainsäädännön jo toteutettuja muutoksia. Veronoikaisumenettelyn soveltamista laajennetaan nykyisestä. Veron määräämistä koskevan säännönmuokaisen valituksen määräaika pitenee 30 päivästä kolmeen vuoteen ja perustevalitussäännös kumotaan. Muutoksilla parannetaan muutoksenhakumenettelyn tehokkuutta ja selkeyttä sekä lisätään verovelvollisen oikeusturvaa.

Valtion verotulojen oikea-aikaisen kertymisen varmentamiseksi aiennetaan valmisteveron

maksamisen määräaika keskimäärin kolmella päivällä. Hinnanerokorvauksia takaisin perittäessä määrätään korvaukselle korko ja tällöin perusteetonta korvausta voidaan myös korottaa. Lisäksi tarkistuksia ja täsmennyksiä tehdään muun muassa lain soveltamisalaa, veron maksupaikkaa, veronlisäystä, ennakkotietoa sekä pakkokeinoja ja esitutkintaa samoin kuin veronhuojennusta koskeviin säännöksiin. Eräisiin lainkohtiin tehdään teknisluonteisia selvennyksiä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1989.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
YLEISPERUSTELUT	3	2.2.8. Pakotteiden käyttö ilmoitusvel-	8
1. Esityksen merkitys	3	lisuuden täyttämiseksi	8
2. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu	4	2.2.9. Valmisteverorikoksen esitutkinta ..	8
2.1. Lainsäädäntö	4	2.2.10. Takaisin perittävän hinnanerokor-	8
2.2. Käytäntö ja ehdotetut muutokset	4	vauksen huojentaminen	8
2.2.1. Muutoksenhaku	4	2.3. Asian valmistelu ja lausunnonantajat	8
Veronoikaisu	4	3. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaiku-	9
Säännönmukainen valitus	5	tukset	9
Perustevalitus	5	YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	9
2.2.2. Soveltamisala	5	1. Lakiehdotuksen perustelut	9
2.2.3. Hinnanerokorvauksen korotus ta-	6	2. Voimaantulo	12
kaisin perinnän yhteydessä	6	3. Sääätämisjärjestys	12
2.2.4. Hinnanerokorvauksen oikaisemi-	6	LAKITEKSTI	13
nen ja korotus sekä veronkorotus	6	Laki valmisteverotuslain muuttamisesta	13
2.2.5. Valmisteveron suorittaminen ja	6	LIITE	16
maksupaikat	6	Rinnakkaisteksti	16
2.2.6. Takaisin perittävien, hakemuksesta	7	Laki valmisteverotuslain muuttamisesta	16
liikaa palautetun valmisteveron ja	7		
2.2.7. Ennakkotieto	7		

YLEISPERUSTELUT

1. Esityksen merkitys

Valmisteverotuksen ja hinnanerokorvausjärjestelmän valtiontaloudellinen ja yhteiskunnallinen merkitys on huomattava. Valmisteveroja ja muita valmisteverotuslain (558/74) piiriin kuuluvia veroja ja maksuja kannettiin esimerkiksi vuonna 1987 noin 12,3 miljardia markkaa. Lain piiriin kuuluvia hinnanerokorvauksia suoritettiin elintarviketuotteiden valmistajille noin 837 miljoonaa markkaa sanottuna vuonna. Valmisteverotulot muodostivat seitsemäsosan valtion verotuloista, joilla vastaavasti katettiin merkittävä osa valtion menotaloudesta. Valtion menojen maksaminen määrääjässä edellyttää myös valmisteverotulojen oikea-aikaista kertymistä, mihin tämän esityksen veronmaksuajan aientamista koskeva ehdotus tähtää.

Veronoikaisu- ja muutoksenhakumenettelyn uudistamisen tavoitteena on verovelvollisten oikeusturvan parantaminen, nykyisen menettelyn selkeyttäminen ja nopeuttaminen sekä valmisteverotuksen yhdenmukaistaminen muun verotuksen kanssa. Oikeusturvaa lisäävät oikaisumenettelyn laajentaminen sekä valitusajan pidentäminen. Verovelvollisen hyväksi tehtävän oikaisun piiriin kuuluisivat lähes kaikki veron määräämisessä ja palauttamisessa tapahtuvat virheet. Viranomaisen itseoikaisua lisättäisiin ja veronoikaisu olisi valituksenkin johdosta ensisijainen toimenpide. Valmisteveron, sen palautuksen ja hinnanerokorvauksen määräämistä koskevan valitusajan pidentämisellä sekä perustevalituksen poistamisella selkeytettäisiin muutoksenhakua, sillä näiden valitusmuotojen ero on käytännössä pienentynyt ja verovelvollisten taholla hämärtynyt.

Verovelvollisen oikeusturvan kannalta on myös tärkeätä, että eri verotusmuodot ovat mahdollisimman yhtenäiset. Tämän vuoksi myös valmisteverotuksessa on pyrittävä yhdenmukaisuuteen muiden verotusmenettelyjen kanssa niin pitkälle kuin se valmisteverotuksen erityispiirteet huomioon ottaen on mahdollista. Tuloverotuksessa verotuslain muutoksenhaku-

säännökset on uudistettu vuonna 1982 (399/82). Tulliverotuksessa vastaava uudistus tuli voimaan vuoden 1988 alussa (1165/87). Liikevaihtoverotuksessa uudistuksen voimaantulo on ajoitettu vuoden 1989 alkuun (1119/87).

Muutoksenhakumenettelyn kehittämisellä pyritään myös siihen, että verotuksen oikea lopputulos saavutetaan jo ensiasteessa piiritullikamaritasolla. Tullihallituksen asema muutoksenhakuasteena korostuu, kun kaikki selvät ja merkitykseltään vähäiset muutoksenhakuasiat käsitellään piiritullikamarissa. Tullihallituksen lainkäytön tulisi ensisijaisesti olla varattuna verotuskäytäntöä ohjaavien tulkintakiistojen ratkaisemiseen ja yksityisen oikeusturvan kannalta tärkeiden näyttökysymysten harkintaan.

Sekä veronoikaisun hakemis- ja käsittelyajan pidentäminen että verovelvollisen hyväksi tehtävän oikaisun rajoitusten poistaminen jakaisivat myös tarkoituksenmukaisesti muutoksenhakumenettelyyn tarvittavia voimavaroja tullilaitoksessa. Samalla toteutettaisiin keskusvirastohallinnon delegoinnin periaatetta rutiiniluonteisen työn siirtämisestä piirihallinnon suoritusportaalille.

Koron määräämisellä takaisin perittäville, hakemuksesta liikaa palautetulle valmisteverolle sekä hinnanerokorvaukselle pyritään verovelvollisten tasapuoliseen kohteluun. Valtio maksaa vastaavaa korkoa palautettavalle valmisteverolle ja lisää maksettavalle hinnanerokorvaukselle. Lisäksi perusteettomasti saadun, takaisin perittävän korvauksen korottamismahdollisuus ehkäisee tällaisen hinnanerokorvauksen saamiseksi tehtäviä vääriä ilmoituksia.

Muiltakin osin esitys tähtää valmisteverotuslain yleiseen kehittämiseen ottamalla huomioon muussa lainsäädännössä tapahtunut kehitys. Samalla pyritään poistamaan käytännön valmisteverotuksessa esiin tulleet puutteet ja epäkohdat.

2. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

2.1. Lainsäädäntö

Valmisteverotuslaki on tullut voimaan loka-kuussa vuonna 1974. Se sisältää valmisteverotuksen toimittamista eli veron määräämistä, maksuunpanoa ja kantoa koskevat säännökset samoin kuin eräiden valmisteverollisten tuotteiden valmistuksessa käytettyjen raaka-aineiden kotimaisten hintojen ja maailmanmarkkinahintojen erotuksena maksettavien hinnanerokorvausten määräämistä ja suorittamista koskevat säännökset. Tarkempia säännöksiä lain soveltamisesta on annettu valmisteverotusasetuksella (729/74). Valmisteverotuslakiin ja -asetukseen on tehty muutoksia vuonna 1982 (Lait 459, 619 ja 1021/82 sekä A 1022/82).

Valmisteverotuslakia sovelletaan maassa valmistetuista tupakkatuotteista, makeisista, oluesta, virvoitusjuomista, elintarviketuotteista, polttoaineista, ravintorasvoista, sokerista, lannoitteista, öljyväkirehuista ja maassa tuotetusta sähköenergiasta suoritettavien valmisteverojen sekä alkoholijuomaveron samoin kuin soveltuvin osin nestemäisten polttoaineiden varmuusvarastointimaksun määräämisessä, mikäli asianomaisessa valmisteverolaissa tai varmuusvarastointimaksua koskevassa laissa ei ole toisin säädetty. Valmisteveron perusteista on säädetty erikseen kussakin edellä mainittua tuotetta ja sähköenergiaa koskevassa valmisteverolaissa.

Maahan tuoduista tuotteista suoritettavan valmisteveron määräämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä tullista on säädetty tai määrätty. Tuontitavaroiden valmisteverotus toimitetaan siten pääsääntöisesti tullilain- ja tulliverolainsäädännön nojalla.

2.2. Käytäntö ja ehdotetut muutokset

2.2.1. Muutoksenhaku

Verovelvollinen voi nykyisin hakea muutosta valmisteverotuspäätökseen joko piiritullikamarille osoitetulla oikaisuvaatimuksella tai valituksella tullihallitukselta. Valitusjärjestelmä on kaksijakoinen. Muutosta voidaan hakea joko säännönmukaisella valituksella tai perustevalituksella. Säännökset on rakenteellisesti jaettu siten, että oikaisusta säädetään valmisteveron,

hinnaneron ja hinnanerokorvauksen määräämistä koskevan alaotsikon alaisissa 12 ja 12 a §:ssä. Valituksesta säädetään muutoksenhaku koskevan alaotsikon alaisissa 25—28 §:ssä.

Oikaisua ja valitusta koskevia säännöksiä sovelletaan myös muulle kuin verovelvolliselle hakemuksesta suoritettuun hinnanerokorvaukseen ja valmisteveronpalautukseen, sillä poikkeuksella, että hakemusasiassa annetusta päätöksestä ei voi tehdä perustevalitusta.

Tullilain tulliverotusta koskevat oikaisu- ja valitussäännökset on uudistettu vuoden 1988 alusta. Vastaavat muutokset tulevat liikevaihtoverotuksessa voimaan vuoden 1989 alussa. Valmisteverotuksessa on pyrittävä yhdenmukaisuuteen muun välillisen verotuksen kanssa niin pitkälle kuin se valmisteverotuksen erityispiirteet huomioon ottaen on mahdollista. Tämän vuoksi valmisteverotuslain oikaisu- ja valitussäännökset ehdotetaan muutettaviksi soveltuvin osin vastaamaan lähinnä tullilain oikaisu- ja valitussäännöksiä.

Voimassa olevan lain mukaisen *veronoi-kaisun* edellytykset ovat samat sekä veronsaajan että verovelvollisen hyväksi tehtävissä oikaisussa eli laskuvirhe tai siihen verrattava erehdys tai se, ettei piiritullikamari ole asiaa joltakin osin tutkinut. Oikaisu veronsaajan hyväksi on tehtävä 12 §:n mukaan vuoden kuluessa verokauden päättymisestä. Oikaisu verovelvollisen hyväksi voidaan 12 a §:n mukaan tehdä valmisteveron määräämistä seuraavan kolmen vuoden kuluessa tai verovelvollisen sanotun ajan kuluessa kirjallisesti tekemän vaatimuksen perusteella myöhemminkin.

Veronsaajan hyväksi tehtävästä *veronoi-kaisusta* ehdotetaan säädettäväksi 12 §:ssä kuten nykyisinkin. Oikaisun määräajan laskemista koskeva säännös ehdotetaan kuitenkin muutettavaksi yhdenmukaiseksi tullilain vastaavan säännöksen kanssa. Yhden vuoden määräaika laskettaisiin veron tai hinnanerokorvauksen määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta.

Valmisteveron oikaisusta verovelvollisen hyväksi ehdotetaan säädettäväksi valmisteverotuslain muutoksenhakua koskevan luvun 25 §:ssä. Veronoi-kaisun alaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että sen piiriin kuuluisivat yleensä kaikki veron määräämisessä ja palauttamisessa tapahtuneet virheet. Nykyisin voidaan oikaista vain teknisiä virheitä. Ehdotuksen mukaan verovelvollisen hyväksi voitaisiin

veroa oikaista verovelvollisen valituksen tai muun vaatimuksen taikka viranomaisen oman havainnon perusteella, kuten nykyäänkin. Viranomaisaloitteinen itseoikaisu ei ole muutoksenhakua, vaan verotuksen toimittamista. Koska lainmuutoksella kuitenkin halutaan korostaa juuri valitusasioiden oikaisumenettelyä, on tämän oikaisutavan katsottu systemaattisesti parhaiten sijoittuvan laissa muutoksenhaun yhteyteen. Se, että piiritullikamari on jonkin asian jo nimenomaisesti tutkinut, ei estäisi oikaisua, joten veronoinnituksen kohteena voisi olla esimerkiksi jälkiverotus. Samoin asia, jonka oikaisua on aikaisemmin haettu, voitaisiin ottaa uuteen oikaisukäsittelyyn.

Ehdotuksen mukaan verovelvollisen hyväksi tapahtuvan oikaisun hakemisaika on yhtä pitkä kuin valitusaika eli kolme vuotta veron tai hinnanerotusvaikutuksen määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta. Jotta jostain syystä viivästynyt oikaisukäsittely ei veisi verovelvolliselta valitusoikeutta, on ehdotuksen 26 §:n 2 momentissa varattu hylätyn oikaisupäätöksen saaneelle aina vähintään 60 päivän valitusaika normaalin valitusajan lisäksi.

Valmisteverotuksessa ei tulliasiamiehen kuuleminen oikaisuasioissa ole käytännössä osoittautunut tarpeelliseksi, minkä vuoksi sitä koskeva säännös ehdotetaan kumottavaksi.

Säännönmukainen valitus voidaan lain 25 §:n mukaan tehdä valmisteverotusta koskevien päätösten lisäksi muistakin valmisteverotukseen liittyvistä tullikamarien päätöksistä. Valituskelpoisella päätöksellä tarkoitetaan muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain (154/50) 3 §:n 1 momentissa viranomaisen toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta. Valittamisessa noudatetaan yleisiä hallinto-oikeudellisia sääntöjä. Valitusaika on 30 päivää päätöksenteon päivästä tai muun kuin verotuspäätöksen osalta sen tiedoksisaannista ja valitus voidaan jättää sekä tullihallitukseen että mihin tahansa tullitoimipaikkaan. Piiritullikamareissa toimivien tulliasiamiesten valitusoikeus alkaa päätöksenteosta. Tullihallitus ratkaisee valituksen lainkäyttömenettelyssä kollegionsa istunnossa sen jälkeen, kun asianomainen piiritullikamari on antanut lausunnon asiassa ja valitusasiaintoimisto on valmistellut sen esiteltäväksi.

Perustevalitus voidaan lain 26 §:n mukaan tehdä vain valmisteverotusta koskevista päätöksistä. Valmisteverotuksen hakemusasioista tai muista piiritullikamarin päätöksistä ei voi

valittaa 26 §:n nojalla. Perustevalitusaika on kolme vuotta valmisteveron tai hinnaneron määräämistä seuranneen kalenterivuoden alusta. Perustevalitusedellytykset valmisteverotuslaissa ovat samat kuin muissa verotuslaeissa eli verolain virheellinen soveltaminen ja veroviranomaisen erehdys tai menettelyvirhe, jonka voidaan olettaa vaikuttaneen asian ratkaisuun. Perustevalitus voidaan tehdä muissa paitsi pelkkää valmisteveron ja hinnaneron määrää koskevista tapauksista.

Käytännössä osa valituksista tehdään säännönmukaisen valitusajan jälkeen perustevalituksina. Tämä johtuu siitä, että eräät muutoksenhakuperusteet ovat käytettävissä vasta kuukausia verotuksen jälkeen. Perustevalituksen edellytykset rajaavat muutoksenhakuelimen tutkimisvelvollisuuden ahtaammin kuin säännönmukaisia valituksia käsiteltäessä, mutta käytännön ratkaisutoiminnassa valituslajien erolla ei ole ollut merkitystä.

Välittömässä verotuksessa perustevalitus poistettiin lokakuussa 1982 voimaan tulleella verotuslain muutoksella. Liikevaihtoverotuksessa perustevalitus on säädetty poistettavaksi vuoden 1989 alusta. Tulliverotuksessa vastaava muutos tuli voimaan vuoden 1988 alussa.

Yhdenmukaisesti tulliverotuksessa ja liikevaihtoverotuksessa jo toteutettujen muutosten kanssa ehdotetaan myös valmisteverotuksessa nykyinen kaksijakoinen valitusjärjestelmä muutettavaksi selkeämmäksi poistamalla perustevalitus ja samalla pidentämällä säännönmukaisen valituksen 30 päivän määräaika yleensä kolmeen vuoteen eli vastaamaan nykyisen perustevalituksen määräaika. Vaikka perustevalituksen hyväksyminen edellyttää perustevirhettä, on oikeuskäytännössä valituskeinojen välinen raja kuitenkin lähes kokonaan poistunut. Verovelvollisen oikeusturvan kannalta verotuksen perustetta koskevan ja muun virheen välisen eron tekemistä ei voida pitää tyydyttävänä.

2.2.2. Soveltamisala

Valmisteverotuslain soveltamisalaa koskevaa 1 §:ää tarkistettiin viimeksi vuonna 1982 annetulla lailla (1021/82). Säännökseen sisällytettiin tuolloin voimassa olleiden valmisteverojen sekä nestemäisten polttoaineiden varmuusvarastointimaksun nimikkeet. Muutoksen jälkeen on kumottu sähköverosta annettu laki (652/76),

nestemäisten polttoaineiden varmuusvarastointimaksusta annettu laki (853/81) ja öljyväkirehuverosta annettu laki (873/79). Toisaalta valmisteverotuslain soveltamisalan piiriin on tullut rehuseosverosta annettu laki (1099/82), joka on voimassa vuoden 1988 loppuun, ja varmuusvarastointimaksusta annettu laki (1105/83), valkuaisverosta annettu laki (1095/85) sekä öljyjättemaksusta annettu laki (894/86).

Jotta välttyttäisiin valmisteverotuslain soveltamisaluetta koskevan säännöksen muuttamiselta aina, kun jokin aineellinen valmisteverolaki kumotaan tai uusi laki tulee soveltamisalan piiriin, ehdotetaan luovuttavaksi lakien luettelemisesta soveltamissäännöksessä. Valmisteverotuslain soveltaminen ilmenee kyseisiin aineellisiin verolakeihin sisältyvistä säännöksistä, joiden mukaan veron määräämisestä, suorittamisesta, maksuunpanosta ja muutoksenhausta sekä muutoinakin on voimassa, mitä valmisteverotuslaissa tai sen nojalla on säädetty tai määrätty.

2.2.3. Hinnanerokorvauksen korotus takaisin perinnän yhteydessä

Lain 15 a §:n mukaan virhemaksua voidaan määrätä verovelvolliselle myös niissä tapauksissa, joissa verovelvolliselta peritään takaisin liikaa suoritettua hinnanerokorvausta sen johdosta, että verovelvollinen on antanut veroilmoituksen virheellisenä. Käytännössä hinnanerokorvauksia on eräissä tapauksissa jouduttu kantamaan jälkiverotuspäätöksillä takaisin useita miljoonia. Tällöin virhemaksua on voitu kantaa enintään 15 000 markkaa. Koska tätä ei voida pitää riittävänä, 15 §:ään ehdotetaan lisättäväksi säännös perusteettomasti maksetun hinnanerokorvauksen takaisin perinnän yhteydessä määrättävästä korotuksesta. Hinnanerokorvaukset ovat merkitykseltään ja suuruudeltaan veroihin verrattavissa. Tämän vuoksi on perusteltua, että milloin korvauksensaajan menettelyn vuoksi hinnanerokorvausta on suoritettu perusteettomasti, siitä voidaan myös määrätä veronkorotusta vastaava sanktio. Tämän vuoksi ehdotetaan, että takaisin perittävää hinnanerokorvauksen korotusta määrättäessä noudatetaan soveltuvien osin, mitä veronkorotuksesta on säädetty. Tällöin korotuksen suuruus voisi olla enintään 100 prosenttia.

2.2.4. Hinnanerokorvauksen oikaiseminen ja korotus sekä veronkorotus eräissä tapauksissa

Lain 15 c §:n mukaan veronoikaisu-, jälkiverotus- ja virhemaksusäännöksiä voidaan soveltaa myös muulle kuin verovelvolliselle hakemuksesta suoritettuihin valmisteveronpalautuksiin. Käytännössä säännöstä on sovellettu myös silloin, kun kysymyksessä on ollut hakemuksesta suoritettujen hinnanerokorvausten oikaiseminen. Säännöksen selventämiseksi siihen ehdotetaan lisättäväksi hinnanerokorvausta koskeva maininta.

Mikäli verovelvollinen antaa hinnanerokorvauksen saamiseksi virheellisiä tietoja, voitaisiin edellä 2.2.3. kohdassa esitetyn mukaisesti verovelvolliselta takaisin perinnän yhteydessä määrätä hinnanerokorvauksen korotusta. Yhdenmukaisuuden vuoksi ehdotetaan, että korotus voitaisiin määrätä myös muulle kuin verovelvolliselle hakemuksesta väärin perustein maksettujen hinnanerokorvausten samoin kuin veronkorotus perusteettomasti saatujen valmisteveronpalautusten takaisin perinnän yhteydessä.

2.2.5. Valmisteveron suorittaminen ja maksupaikat

Valmisteverotuslain mukainen verokausi on kalenterikuukausi (6 §). Lain 16 §:n 1 momentin mukaan valmistevero on yleensä suoritettava viimeistään verokautta seuraavan kalenterikuukauden viimeisenä päivänä. Marraskuulta suoritettava valmistevero on kuitenkin maksettava viimeistään joulukuun 27 päivänä. Marraskuulta suoritettavan valmisteveron maksamisen määräaika aiennettiin vuonna 1982. Määräajan muutoksella pyrittiin varmistamaan asianomaisen vuoden verotulojen kertyminen valtion kassaan kunkin vuoden loppuun mennessä. Toimenpiteellä turvattiin osaltaan valtion menojen määräaikainen maksaminen vuoden vaihteessa.

Valtion menotalouden hoitaminen edellyttää tulojen oikea-aikaisen kertymisen tapahtuvan muulloinkin kuin vuoden vaihteessa. Käytännössä on usein todettu, että valmisteverojen tulouttaminen on siirtynyt maksukuukautta seuraavan kuukauden alkuun, erityisesti milloin kuukauden viimeinen päivä on lauantai tai pyhäpäivä. Tämä aiheuttaa luonnollisesti vai-

keuksia valtion menojen hoitamisessa kuukauden lopussa.

Valmisteverojen kertymisen varmistamiseksi kunkin verokautta seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä ehdotetaan valmisteverojen suorittamisen määräaika aiennettavaksi vastaamaan marraskuun verokauden määräaika. Siten vero olisi maksettava verokautta seuraavan jokaisen kalenterikuukauden 27 päivänä. Määräpäivän sattuessa pyhäpäiväksi tai lauantaiaksi, vero olisi suoritettava heti seuraavana arkipäivänä, kuten nykyisinkin on säädetty.

Marraskuulta suoritettavan valmisteveron aiennettu maksuaika ei tietävästi ole käytännössä aiheuttanut ongelmia. Sen vuoksi on todennäköistä, että maksuajan aientaminen muiden kuukausien osalta ei merkitse kohtuuttomia vaikeuksia verovelvollisille. Yhtenäinen maksuaika kaikkien verokausien osalta on myös hallinnollisesti paras vaihtoehto.

Valmisteveron maksuajan yhtenäistäminen kaikkien verokausien osalta edellyttää myös veronlisäystä koskevan 18 §:n säännösten muuttamista. Veronlisäystä olisi maksettava, kuten nykyisinkin, aina milloin veroa ei ole suoritettu määräajassa.

Valmisteverojen maksupaikoista ja edelleen tilitämisestä sekä pankeille määrättävästä tilitysten viivästyskorosta säädetään 17 §:ssä. Lainkohdan mukaan valmistevero maksetaan tullilaitoksen postisiirtotulotilille postisiirtoliikettä välittävään postitoimipaikkaan tai Postipankkiin taikka muuhun pankkiin.

Rahalaitosten on tilitettävä valmisteverot edelleen tullilaitokselle viimeistään maksupäivää seuraavana sellaisena arkipäivänä, jolloin pankki on yleisölle avoinna.

Valtiovarainministeriö voi vahvistaa pankin kantopalkkion suuruuden sekä määrätä koron, joka pankkien on suoritettava, jos verovarojen suorittaminen viivästyy. Valtiovarainministeriö ei ole vahvistanut valmisteverojen osalta kantopalkkiota, koska niiden suorittamiseen ei ole todettu olevan tarvetta. Tilitysten viivästyisestä voidaan korko määrätä maksettavaksi eräiden verojen maksupaikoista ja kantopalkkioista annetun valtiovarainministeriön päätöksen (622/87) 5 §:n nojalla. Viivästyskorko on korkolain (633/82) 4 §:n 1 momentin mukainen, nykyisin 16 prosentin vuotuinen korko viivästysajalta. Käytännössä viivästyksiä on kuitenkin sattunut vain harvoin.

Yhdenmukaisesti veronkantolain 4 a §:n (586/87) kanssa ehdotetaan 17 §:n 1 momentissa säädettäväksi, että valmisteverotulaisissa tarkeitet verot ja maksut voidaan maksaa posti-siirtoliikettä välittäviin postitoimipaikkoihin, rahalaitoksiin ja valtion tilivirastoihin sen mukaan kuin valtiovarainministeriö tarkemmin määrää. Rahalaitoksilla tarkoitetaan liike-, säästö- ja osuuspankkeja mukaanlukien Postipankki Oy. Ehdotettu säännös lisäisi hallinnollista joustavuutta ja sen avulla voitaisiin varmistaa verotulojen maksaminen valtiolle myös silloin, kun rahalaitosten toiminta on estynyt esimerkiksi kriisitilanteiden vuoksi. Tullihallinnossa verovaroja vastaanottavana tilivirastona toimisivat tarvittaessa tullihallitus ja sen alaiset maksupisteet.

Lisäksi ehdotetaan, että mikäli verovarojen tilitäminen viivästyy, valtiovarainministeriö voisi määrätä rahalaitoksen maksettavaksi korkoa viivästysajalta. Valtiovarainministeriö määräisi myös rahalaitoksille mahdollisesti suoritettavista palkkioista.

2.2.6. Takaisin perittävien, hakemuksesta liikaa palautetun valmisteveron ja hinnanerokorvauksen korko

Lain 20 §:n mukaan valtio maksaa veronokaisun tai valituksen johdosta palautettavalle verolle ja lisää suoritettavalle hinnanerokorvaukselle korkoa. Valmisteveroasetuksen 3 a §:n (1022/82) mukaan korko lasketaan 9 prosentin vuotuisen koron mukaan. Vastaavasti ehdotetaan, että takaisin perittävän, hakemuksesta liikaa palautetun valmisteveron ja takaisin perittävän hinnanerokorvauksen määrälle peritään asetuksella säädettävä korko, joka vastaisi edellä mainittua lisää suoritettavan valmisteveron ja hinnanerokorvauksen koron määrää.

2.2.7. Ennakkotieto

Tullihallitus voi 22 §:n mukaan antaa hakemuksesta ennakkotiedon sovellettavasta valmisteverosta hakijan maassa valmistamaan tuotteeseen tai sellaiseen tuotteeseen, jota hakija aikoo ryhtyä valmistamaan. Hakijan kanalta on usein tärkeämpää saada ennakkotieto elintarviketuotteiden valmisteverolain alaisten tuotteiden verottomien toimitusten hinnanero-

korvausten perusteista. Käytännössä ennakkotietopäätöksissä on todettu, milloin tuotteesta verottomien toimitusten osalta suoritetaan hinnanerotkorvausta. Asian selvittämiseksi ehdotetaan lainkohtaan lisättäväksi maininta hinnanerotkorvauksesta.

2.2.8. Pakotteiden käyttö ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi

Ulosotonhaltija ja poliisi ovat 35 §:n mukaan velvollisia antamaan tullilaitokselle virka-apua valmisteverotusta koskeissa asioissa. Tullilaitos ei ole käytännössä turvautunut virka-apuun. Sen käyttö olisi varsin kankeata, koska tullilaitokselta puuttuvat toimintamuodot tällaisissa asioissa. Laitoksella ei ole muutenkaan sanottavasti yhteyksiä ulosoton haltijoihin eli lääninhallituksiin ja maistraatteihin.

Jos kysymyksessä on muu kuin epäilty verokirikos, virka-apun lähes ainoa todellinen antamismuoto olisi sakon tai vankeuden uhan asettaminen. Useissa tilanteissa voidaan kuitenkin perustellusti epäillä verorikosta, jolloin voidaan käyttää esitutkinnan pakkokeinoja. Tullilaitos katsoo, että puheena olevasta virka-apumahdollisuudesta voidaan luopua. Tämän vuoksi ehdotetaan 35 §:n 1 momentti kumottavaksi tarpeettomana.

Lainkohdan toisen momentin nojalla ulosotonhaltijalla on oikeus uhkasakolla tai vankeudella velvoittaa se, joka ei ole noudattanut 32 tai 34 §:ssä tarkoitettua kehotusta kirjanpito- ja verotustietojen antamiseen, täyttämään velvollisuutensa. Käytännössä tätäkään lainkohtaa ei ole sovellettu. Periaatteessa lainkohdalla on merkitystä erityisesti valmisteverotuksen verotuksellisesti suuret intressit huomioon ottaen. Tullilain 70 §:n nojalla tullihallituksella on oikeus uhkasakolla tai vankeudella samoin kuin verohallituksella verotuslain 142 §:n nojalla on oikeus uhkasakolla velvoittaa verovelvolliset ja muut asianomaiset tahot täyttämään verotusta varten tarpeellisten tietojen ilmoitusvelvollisuutensa. Tämän vuoksi ehdotetaan myös valmisteverotuslaissa säädetty toimivalta siirrettäväksi ulosotonhaltijalta tullihallitukselle kuitenkin rajoitettuna vain uhkasakon käyttöön. Tässä yhteydessä vapaudenriistoon johtava keino ei täytä oikeusturvavaatimuksia. Uhkasakko on riittävä pakkokeinomuoto tämän kaltaisissa asioissa.

2.2.9. Valmisteverorikoksen esitutkinta

Valmisteverotuslaista puuttuu säännös tulliviranomaisen oikeudesta suorittaa esitutkinta epäillyn valmisteverorikoksen johdosta. Toisaalta valtuus esitutkintaan voidaan johtaa välillisesti muusta lainsäädännöstä. Tullilain 8 §:n j-kohdan mukaan tullirikoksella tarkoitetaan myös sellaisen lain nojalla annettujen säännösten rikkomista, minkä lain täytäntöönpano on tullilaitoksen tehtävänä. Lisäksi tullihallinnosta annetun lain 2 §:n (138/81) mukaan tullilaitoksen tehtävänä on muun muassa tullirikosten ehkäisy ja niiden esitutkinta. Tullirikosten esitutkinnasta säädetään tarkemmin vielä tullilain 53 §:ssä, jossa viitataan erillisiin esitutkintaa koskeviin säännöksiin.

Vuoden 1989 alusta voimaan tuleva esitutkintalaki (449/87) edellyttää, että muista esitutkintaa suorittavista viranomaisista kuin poliisista on lailla erikseen säädettävä. Tutkintavaltuuksien selkeyden vuoksi sekä rikoksesta epäiltyjen että tullivirkamiesten oikeusturvan parantamiseksi ehdotetaan, että valmisteverotuslakiin lisätään säännös tulliviranomaisen oikeudesta suorittaa epäillyn valmisteverorikoksen esitutkinta.

2.2.10. Takaisin perittävän hinnanerotkorvauksen huojentaminen

Käytännössä on todettu olevan tarvetta huojentaa ja on eräissä tapauksissa huojennettukin takaisin maksettavaksi määrätty hinnanerotkorvaus. Tällaisia tilanteita voi syntyä esimerkiksi lainsäädännön muuttamisen yhteydessä tai kun korvauksen saaja ilman omaa syytään muutoin joutuisi kohtuuttomaan tilanteeseen. Tämän vuoksi ehdotetaan valmisteverotuslain 42 §:n huojennussäännökseen lisättäväksi takaisin maksettavaksi määrättyä hinnanerotkorvausta koskeva maininta.

2.3. Asian valmistelu ja lausunnonantajat

Muutosehdotukset on valmisteltu valtiovarainministeriön ja tullihallituksen yhteistyönä. Asiasta on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, Teollisuuden Keskusliitolta, Elintarviketeollisuusliitolta ja Öljyalan Keskusliitolta sekä Tupakkatehtaiden Yhdistykseltä.

Esityksessä on pyritty mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon lausuntojen huomautukset. Edellä mainittujen teollisuuden alojen lausunnoissa on vastustettu valmisteveron maksamisen määrääjän aientamista ja samalla vedottu muun muassa liikevaihtoveron maksuajan myöhentämiseen vuoden 1989 alusta. Öljyalan Keskusliiton mukaan muutos on elinkeinonharjoittajien kannalta kohtuuton ja epäoikeudenmukainen, koska eri ryhmät asettaa verojen tilitysajankohtien suhteen erilaiseen asemaan sen perusteella, minkä veron alaista yrittäjän myymä tuote on. Lisäksi vedotaan rahoitusvaikeuksiin, korkokustannuksiin sekä niiden siirtymiseen kuluttajahintoihin.

Lausuntojen osalta voidaan todeta, että eri verojen maksuajat vaihtelevat huomattavasti eikä niiden yhtenäistämistä voitane vaatia sillä perusteella, että yhden verolajin osalta maksuaika pitenee.

Valmisteverojen keskimääräinen maksuaika lyhenee noin kolmella päivällä eli 42 päivään. Valmisteveroista arviolta neljäsosa peritään luottoasiakkailta lähes vastaavan pituisessa maksuajassa. Siten noin kolme neljäsosaa veroista on käteismaksun yhteydessä perittyyn hintaan sisältyvänä verovelvollisen käytettävissä keskimääräisen maksuajan verovelvollisen omiin tarkoituksiin. Oikeusturvaa ei vaaranneta maksuajan lyhentämisellä, koska lain mukaan suoritettava vero keskimäärin kertyy verovelvolliselle maksuajassa.

Liikevaihtoveron maksuaika pitenee 25 päivällä vuonna 1989. Veron uuden maksupäivän ajankohdalla lähellä kuukauden vaihdetta pyritään tasaamaan valtion maksuvalmiusvaihteluja. Valmisteverovelvolliset ovat lähes poikkeuksetta myös liikevaihtoverovelvollisia, joten heille koituu huomattava hyöty liikevaihtoveron maksuajan pidentämisestä. Valmisteverojen keskimäärin kolmen päivän aientamisella ei ole tarkoitus poistaa tätä hyötyä, vaan ainoastaan parantaa ja tasapainottaa valtion kassatalouden hoitoa. Mikäli valtion tuloja ei voida nykyistä enemmän kohdistaa menojen maksatusajankohtiin, valtion kassatalouden hoito vaikeutuu.

3. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset

Valmisteverotuslain muutosehdotuksella ei ole vaikutusta tullilaitoksen organisaatioon. Piiritullikamareille ehdotetut lisätehtävät voidaan hoitaa nykyisin voimavaroin.

Valmisteverojen maksuajan aientamisesta johtuva korkotulo valtiolle olisi arviolta kuusi miljoonaa markkaa vuonna 1989. Esityksen kokonaisvaikutukset huomioon ottaen sillä ei muulta osin ole sanottavaa valtiontaloudellista merkitystä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Säännös ehdotetaan kirjoitettavaksi yleiseen muotoon siten, että lain soveltamisalaan kuuluvia eri valmistevero- tai muita vero- ja maksulakeja ei enää luetella erikseen. Kun nykyisin hinnanerokorvaus suoritetaan vain elintarviketuotteiden valmisteverolain säännösten mukaisesti, ehdotetaan 2 momenttia vastaavasti muutettavaksi.

12 §. Veronsaajan hyväksi tehtävän veronoinnituksen määrääjän laskeminen ehdotetaan muutettavaksi siten, että se olisi yksi vuosi valmisteveron, veronpalautuksen tai hinnanerokorvauksen määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta. Nykyisin määräaika alkaa verokauden päättymisestä.

den alusta. Nykyisin määräaika alkaa verokauden päättymisestä.

12 a §. Verovelvollisen hyväksi tehtävää veronoinnituksen koskeva lainkohta ehdotetaan kumottavaksi ja vastaava säännös otettavaksi uuteen 25 §:ään. Pykälän 2 momentin säännös, jonka mukaan myös tullihallituksen on oikaistava antamaansa päätöstä, ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Tullihallituksen päätökset voidaan yleensä oikaista ylimääräisestä muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain 12 §:n (600/82) nojalla.

15 §. Milloin verovelvolliselta peritään jälkiverotuksen takaisin väärin perustein liikaa suoritettua hinnanerokorvausta, ehdotetaan, että

tällaisissa tapauksissa voidaan takaisin perittävää korvausta korottaa. Tätä koskeva säännös ehdotetaan lisättäväksi lainkohdan 4 momentiksi. Korotusta määrättäessä noudatettaisiin soveltuvin osin, mitä 1—3 momentissa on säädetty veronkorotuksen määräämisen perusteista.

15 c §. Milloin hakemuksesta suoritettua veronpalautusta tai hinnanerokorvausta peritään jälkiverotuksen muulta kuin verovelvolliselta, ehdotetaan, että myös tällöin voidaan määrätä suoritettavaksi 15 §:ssä tarkoitettu veronkorotus tai takaisin perittävän hinnanerokorvauksen korotus. Lisäksi ehdotetaan, että säännöstä voidaan muiltakin osin soveltaa myös hakemuksesta suoritettaviin hinnanerokorvauksiin.

16 §. Verokaudelta eli kalenterikuukaudelta suoritettavien valmisteverojen maksamisen määräaika ehdotetaan aiennettäväksi verokautta seuraavan kalenterikuukauden viimeisestä päivästä 27 päiväksi. Määräaika vastaisi jo nykyisin marraskuulta suoritettavien verojen joulukuussa maksamisen määräaika.

17 §. Lainkohtaa ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että valtiovarainministeriö voisi määrätä tarkemmin valmisteverojen ja muiden valmisteverotuslaissa tarkoitettujen verojen ja maksujen maksupaikoista. Nykyisten maksupaikkojen eli postitoimipaikkojen ja rahalaitosten lisäksi valtiovarainministeriö voisi tarvittaessa määrätä maksupaikaksi myös valtion tiliviraston. Ehdotus on yhdenmukainen veronkantolain vastaavan säännöksen kanssa.

Lisäksi lainkohdan 2 ja 3 momenteissa säädettäisiin, kuten nykyisinkin, valtiovarainministeriön oikeudesta määrätä rahalaitosten suoritettavasta korosta verojen tilitysten viivästysajalta samoin kuin rahalaitoksille suoritettavista palkkioista. Kantopalkkioiden ohella voitaisiin palkkioita tarvittaessa määrätä suoritettavaksi muun muassa rahalaitosten tositteista.

18 §. Valmisteverojen maksamisen määrääjän aientaminen ja samalla yhtenäistäminen 16 §:ssä ehdotetulla tavalla edellyttää myös nykyisten veronlisäyssäännösten yhtenäistämistä. Veronlisäystä ehdotetaan perittäväksi, kuten nykyisinkin, silloin kun veroa ei makseta määräajassa. Veronlisäyksen määrä olisi yksi markka kultakin suoritettavan valmisteveron täydeltä sadalta markalta jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut suorittaa, verolle määrättävää eräpäivää edeltävän kuukauden loppuun. Eräpäivän määrää piiritullikamari pannessaan mak-

suun suorittamatta jääneen veron. Veronlisäys laskettaisiin kalenterikuukausittain siten, että veron suorittaminen verokautta seuraavan maksukuukauden aikana, mutta 27 päivän jälkeen aiheuttaa noin yhden prosentin lisäyksen valmisteveron määrään. Mikäli vero maksetaan seuraavan kalenterikuukauden puolella, veronlisäys peritään kahdelta kuukaudelta.

Jos verovelvollinen maksaa veron määrääjän jälkeen mutta ennen maksuunpanoa ja eräpäivän määräämistä, ehdotetaan, että hänen tulisi oma-aloitteisesti maksaa samalla myös veronlisäys laskettuna sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut suorittaa, sen kuukauden loppuun, jona vero on suoritettu. Jos verovelvollinen ei oma-aloitteisesti maksa veronlisäystä, se määrättäisiin myöhemmin hänen maksettavakseen.

Jos vero suoritetaan vasta eräpäivän jälkeen, sovelletaan viivästyskorko- ja jäämämaksuseuraamuksia.

Veronlisäyssäännösten soveltamisella pyritään määräaikojen noudattamiseen. Veronlisäyksiä määrättäessä eräpäivä tulisi asettaa siten, että veronlisäystä maksettaisiin jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut suorittaa, sen kuukauden loppuun, jona vero suoritetaan. Tämä vastaisi 2 momentissa ehdotettua, oma-aloitteisesti suoritettavan veronlisäyksen määrää. Veronlisäyksen määrääminen on tarkoitus toimittaa vastaavalla tavalla myös liikevaihtoverotuksessa.

20 §. Lainkohtaan uudeksi 3 momentiksi ehdotetaan lisättäväksi säännös takaisin perittävien, hakemuksesta liikaa suoritettujen valmisteveron sekä hinnanerokorvauksen korosta. Tällöin nykyinen 3 momentti siirtyisi 4 momentiksi.

Uuden 3 momentin mukaan sanotusta koron määrästä säädettäisiin asetuksella, kuten nykyisin säädetään oikaisun tai valituksen johdosta palautettavalle verolle ja lisää suoritettavalle hinnanerokorvaukselle suoritettavasta korosta.

Jotta koron markkamäärä voitaisiin määrätä oikaisu- ja jälkiverotuspäätöksissä, tulisi sen laskemisaika olla laissa määriteltä. Tämän vuoksi ehdotetaan, että korko lasketaan liikaa suoritettujen valmisteveron tai hinnanerokorvauksen maksamista seuraavan kalenterikuukauden alusta korvauksen takaisin perinnälle määrättävää eräpäivää edeltävän kuukauden loppuun. Korkoa ei kuitenkaan perittäisi ase-

tuksella säädettävää määrää pienemmästä määrästä.

22 §. Koska verottomien toimitusten osalta valmistajalle on tärkeää saada tieto siitä, suoritetaanko tuotteesta hinnanerokorvausta, ehdotetaan säädettäväksi, että myös tästä asiasta voidaan antaa ennakkotieto.

25 §. Nykyiset valitusta koskevat 25 §:n säännökset ehdotetaan siirrettäviksi 26 §:ään, ja uudessa 25 §:ssä säädettäisiin verovelvollisen hyväksi tehtävästä veronoikaisusta.

Veronoikaisun tekemiselle asetetut virheen laatua koskevat erityisedellytykset ehdotetaan poistettaviksi, jolloin millainen tahansa veron määrään vaikuttava virhe olisi oikaistavissa.

Oikaisun kolmen vuoden määräaika ehdotetaan laskettavaksi valmisteveron, veronpalautuksen tai hinnanerokorvauksen määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta. Näin oikaisuaika olisi yhtenevä 26 §:ssä ehdotettavan pidennetyin kolmen vuoden valitusajan kanssa.

Jäljempänä 26 a §:ssä säädetään tarkemmin siitä, että verovelvollisen valituksenkin johdosta piiritullikamarin on ensin selvitettävä mahdollisuudet veronoikaisuun. Tämä oikaisusäännös ei kuitenkaan koske tulliasiamiehen valituksia.

26 §. Lainkohdassa oleva perustevalitussäännös ehdotetaan kumottavaksi. Uudessa säännöksessä säädettäisiin valituksen tekemisestä, jota koskevat säännökset ovat nykyisin 25 §:ssä.

Ehdotuksen mukaan valitusaika säännönmukaisessa valituksessa määräytyisi sen mukaan, mitä asiaa piiritullikamarin päätös koskee. Valmisteveron, veronpalautuksen tai hinnanerokorvauksen määräämistä koskevassa asiassa valitusaika olisi kolme vuotta niiden määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta lukien ja muissa asioissa 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Mainitun kolmen vuoden määräajan estämättä valitusaika olisi kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Tämä erityissäännös on tarpeen niiden veronoikaisupäätösten osalta, jotka tehdään juuri ennen kolmen vuoden määräajan päättymistä tai sanotun määräajan jälkeen.

Valmisteveron määräämisellä tarkoitetaan piiritullikamarin asianomaisen valmisteverotai muun lain nojalla verovelvollisen suoritettavaksi määräämää veroa tai maksua samoin kuin jälkiverotusta. Veronpalautuksen määräämisellä tarkoitetaan sellaisia hakemuksesta teh-

viä päätöksiä, joilla niitä koskevien erityissäännösten perusteella osaksi tai kokonaan palautetaan jo suoritettu vero tai maksu.

Muiden kuin edellä tarkoitettujen piiritullikamarin päätösten osalta valitusaika olisi 30 päivää tiedoksisaannista. Tähän ryhmään kuulisivat esimerkiksi piiritullikamarin lupa-asioita koskevat päätökset.

Ehdotuksen mukaan muutoksenhaku on tehtävä kirjallisesti ja valituskirjelmä tulisi aina toimittaa johonkin piiritullikamariin tai muuhun piirihallinnon tullitoimipaikkaan. Tullitoimipaikalla tarkoitetaan tullilain 8 §:n k-kohdan mukaan piiritullikamaria, tullikamaria ja tulliasemaa, mutta ei sen sijaan tullihallitusta. Valittamisessa noudatetaan muutoin, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) on säädetty.

Pidennettäessä verovelvollisen valitusaikaa säännönmukaisessa muutoksenhaussa ja poistettaessa mahdollisuus perustevalituksen tekemiseen olisi samalla selvyiden vuoksi laissa nimenomaisesti todettava, ettei myöskään verojen ja maksujen perimisestä ulosottoin annetussa laissa (367/61) säädetyn perustevalituksen tekeminen ole tässä laissa tarkoitetuissa asioissa mahdollista.

26 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 26 a §, jossa säädettäisiin verovelvollisen valituksen johdosta piiritullikamarissa tehtävästä veronoikaisusta. Verovelvollisen valitettua valmisteveron, veronpalautuksen tai hinnanerokorvauksen määräämistä koskevasta piiritullikamarin päätöksestä tullikamarin olisi selvitettävä, onko veronoikaisu tehtävissä 25 §:ssä säädetyllä tavalla.

Jos piiritullikamari oikaisee päätöstään kaikilta osin verovelvollisen vaatimusten mukaisesti eikä valitusta siten enää ole tarpeen saat-
taa tullihallituksen käsiteltäväksi, valitus katsottaisiin rauenneeksi. Piiritullikamarin päätökseen voisivat hakea muutosta sekä verovelvollinen että tulliasiamies.

Pykälän 2 momentissa on säännös menettelystä siinä tapauksessa, että piiritullikamari oikaisee päätöstään ainoastaan osaksi verovelvollisen vaatimusten mukaisesti. Siltä osin kuin piiritullikamari oikaisisi päätöstään, se palauttaisi verovelvolliselle liikaa suoritettua tai palauttamatta jääneen veron. Niiltä osin kuin verovelvollisen vaatimukset eivät antaisi aiheutta päätöksen oikaisemiseen, piiritullikamari antaisi asiassa lausunnon, jonka se toimittaa asiakirjojen mukana tullihallitukselle. Jos tulli-

asiamies on tyytymätön piiritullikamarin oikaisupäätökseen, hänen tulisi hakea päätökseen muutosta tullihallitukselta.

Jos piiritullikamari katsoo, ettei miltään osin ole aihetta hyväksyä verovelvollisen valituksessa esitettyjä vaatimuksia, se ei anna asiassa päätöstä vaan ainoastaan lausunnon, jonka se toimittaa tullihallitukselle. Tässä tapauksessa ei verovelvolliselle olisi tarpeen erikseen tiedottaa asiakirjojen toimittamisesta varsinaiselle valitusasteelle.

35 §. Lainkohdan 1 momentti, joka koskee ulosotonhaltijan ja poliisin velvollisuutta virka-avun antamiseen valmisteverotusasioissa, ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Tullilaitos ei ole käytännössä tarvinnut mainittujen viranomaisten virka-apua.

Lainkohdan nykyistä toista momenttia, joka siirtyisi 1 momentiksi, ehdotetaan muutettavaksi siten, että ulosoton haltijan oikeus uhkasakolla ja vankeudella velvoittaa laiminlyöjä ilmoitusvelvollisuutensa täyttämiseen, siirretäisiin tullihallitukselle. Samalla vankeus uhkakeinona ehdotetaan poistettavaksi, koska vapauden riisto tällaisissa tilanteissa olisi oikeusturvan kannalta kyseenalaista.

41 §. Tulliviranomaisten esitutkintavaltuuksien selkeyttämiseksi ja esitutkintalain edellytysten täyttämiseksi ehdotetaan valmisteverotuslakiin lisättäväksi säännös, joka oikeuttaisi

tulliviranomaiset suorittamaan epäillyn valmisteverorikoksen esitutkinta.

42 §. Huojennussäännöksen täydentämiseksi ja vastaamaan käytännön tarpeita ehdotetaan siihen lisättäväksi hinnanerokorvausta koskeva maininta.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1989.

Tätä lakia sovellettaisiin myös ennen sen voimaantuloa vireille pantuihin, mutta ratkaisematta oleviin veronoikaisuihin, säännönmukaisiin valituksiin ja perustevalituksiin, kuitenkin siten, että valituksiin ei sovelleta 26 a §:ssä tarkoitettua veronoikaisumenettelyä.

3. Säättämisjärjestys

Valmisteverotusmenettelyä koskevat säännökset kuuluvat muodollisen vero-oikeuden piiriin. Koska lakiehdotus ei koske uutta tai lisättyä veroa, se olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n mukaisessa normaalissa säättämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

valmisteverotuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 3 päivänä heinäkuuta 1974 annetun valmisteverotuslain (558/74) 1 §:n 3 momentti ja 12 a §, sellaisina kuin ne ovat 23 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1021/82), *muutetaan* 1 §:n 1 ja 2 momentti, 12 ja 15 c §, 16 §:n 1 momentti, 17 ja 18 §, 22 §:n 1 momentti, 25, 26 ja 35 § sekä 42 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 ja 2 momentti, 12 ja 15 c §, 22 §:n 1 momentti ja 25 § mainitussa 23 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa, 17 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, 16 §:n 1 momentti ja 18 § 24 päivänä kesäkuuta 1982 annetussa laissa (459/82) ja 42 §:n 1 momentti 6 päivänä elokuuta 1982 annetussa laissa (619/82), sekä

lisätään 15 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 23 päivänä joulukuuta 1982 annetulla lailla, uusi 4 momentti, 20 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi sekä lakiin uusi 26 a § ja siitä mainitulla 6 päivänä elokuuta 1982 annetulla lailla kumotun 41 §:n tilalle uusi 41 § seuraavasti:

1 §

Tätä lakia sovelletaan maassa valmistetuista tuotteista suoritettavan *valmisteveron ja muun veron tai maksun* määräämiseen eri laeissa säädettyjen perusteiden mukaisesti sekä näiden verojen ja maksujen maksuunpanoon, kantoon ja muutoksenhakuun sekä muutoinkin mikäli asianomaisessa veroa tai maksua koskevassa laissa on näin säädetty.

Tätä lakia sovelletaan myös elintarviketuotteiden valmisteverosta annetussa laissa (868/79) tarkoitettujen elintarviketuotteiden valmistuksessa käytettyjen raaka-aineiden kotimaisten hintojen ja maailmanmarkkinahintojen erotuksena valtion varoista suoritettavien *hinnanerokorvausten* määräämiseen ja suorittamiseen.

12 §

Jos valmistevero laskuvirheen tai siihen verrattavan erehdyksen vuoksi taikka sen johdosta, ettei piiritullikamari ole asiaa joltakin osin tutkinut, on verovelvollisen sitä aiheuttamatta jäänyt joltakin verokaudelta kokonaan tai osaksi määräämättä tai sitä on samanlaisesta syystä palautettu liikaa taikka hinnanerokorvausta on suoritettu liikaa, piiritullikamarin on, jollei asia muutoin ole vireillä tai valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu, oikaistava antamaansa päätöstä (*veronoikaisu veronsaajan hyväksi*). Oikaisu on tehtävä vuoden kuluessa valmisteveron, veronpalautuksen tahi hinnanerokorvauksen määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta.

15 §

Milloin hinnanerokorvausta on maksettu perusteettomasti, voidaan takaisin perittävää korvausta korottaa (*takaisin perittävän hinnanerokorvauksen korotus*). Korotuksen määräämisessä noudatetaan soveltuvin osin, mitä edellä 1—3 momentissa on säädetty veronkorotuksesta.

15 c §

Mitä tässä laissa on säädetty veronoikaisuista, jälkiverotuksesta, veronkorotuksesta, takaisin perittävän hinnanerokorvauksen korotuksesta ja virhemaksusta koskee soveltuvin osin myös muulle kuin verovelvolliselle hakemuksesta suoritettuja veronpalautuksia sekä hinnanerokorvauksia.

16 §

Verokaudelta suoritettava valmistevero on maksettava viimeistään seuraavan kalenterikuukauden 27 päivänä. Jos määräpäivä on pyhäpäivä tai arkilauantai, saa valmisteveron suorittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

17 §

Valmistevero sekä muut tässä laissa tarkoitetut verot ja maksut voidaan maksaa postisiirto-liikettä välittäviin postitoimipaikkoihin, rahalaitoksiin ja valtion tilivirastoihin sen mukaan kuin valtiovarainministeriö määrää.

Rahalaitoksen on suoritettava kunakin päi-

vänä vastaanottamansa verovarat päivittäin tullilaitoksen postisiirtotulotilille viimeistään maksupäivää seuraavana sellaisena arkipäivänä, jona rahalaitos on yleisölle avoinna. Jos verovaroja ei ole suoritettu Postipankki Oy:stä annetun lain (972/87) 10 §:n 2 momentissa säädettyin tavoin tullilaitoksen postisiirtotulotilille, rahalaitoksen on suoritettava valtiovarainministeriön määräämä korko viivästysajalta.

Valtiovarainministeriö määrää rahalaitoksille suoritettavista palkkioista ja niiden suuruudesta.

18 §

Jos verovelvollinen ei ole suorittanut verokaudelta menevää veroa 16 §:ssä säädettyssä määräajassa, suorittamatta jääneelle verolle määrätään *veronlisäys*, jonka määrä on yksi markka kultakin täydeltä sadalta markalta. Veronlisäystä peritään jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut suorittaa, verolle määrättävää eräpäivää edeltävän kuukauden loppuun.

Jos verovelvollinen suorittaa veron määräjän jälkeen ilman maksuunpanoa, hänen on oma-aloitteisesti maksettava samalla veronlisäystä jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut suorittaa, sen kuukauden loppuun, jona vero suoritetaan.

20 §

Takaisin perittävälle, hakemuksesta liikaa palautetulle valmisteverolle ja takaisin perittävälle hinnanerokorvaukselle peritään asetuksella säädetty korko. Korko lasketaan liikaa suoritettun valmisteveron tai hinnanerokorvauksen maksamista seuraavan kalenterikuukauden alusta takaisin perinnälle määrättävää eräpäivää edeltävän kuukauden loppuun. Korkoa ei peritä määrästä, joka on asetuksella säädettyä määrää pienempi.

22 §

Tullihallitus voi antaa hakemuksesta ennakkotiedon hakijan maassa valmistamaan tuotteeseen tai sellaiseen tuotteeseen, jota hakija aikoo ryhtyä valmistamaan, sovellettavasta valmisteverosta sekä verottomien toimitusten osalta suoritettavasta hinnanerokorvauksesta.

25 §

Jos piiritullikamari oikaisuvaatimuksesta, valituksen johdosta tai muutoin toteaa, että veroa on määrätty liikaa tai palautettu liian vähän taikka hinnanerokorvausta on suoritettu liian vähän, piiritullikamarin on oikaistava antamaansa päätöstä, jollei asiaa ole valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu (*veronoikaisu verovelvollisen hyväksi*). Oikaisu voidaan tehdä kolmen vuoden kuluessa valmisteveron, veronpalautuksen tai hinnanerokorvauksen määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta tai sanotun ajan kuluessa tehdyn vaatimuksen perusteella myöhemminkin.

26 §

Piiritullikamarin päätökseen haetaan muutosta valittamalla tullihallitukseen. Valtion puolesta valitusoikeus on piiritullikamarissa olevalla tulliasiamiehellä. Valitus on tehtävä kirjallisesti, ja valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa tullitoimipaikkaan.

Valitusaika valmisteveron, veronpalautuksen tai hinnanerokorvauksen määräämistä koskevassa asiassa on kolme vuotta niiden määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Piiritullikamarin muuta asiaa koskevasta päätöksestä valittaessa valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Tulliasiamiehen valitusaika on 30 päivää päätöksen tekemisestä.

Valituksesta on muutoin voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) on säädetty.

Mitä verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/61) on säädetty perustevalituksesta, ei sovelleta tässä laissa tarkoitettuihin asioihin.

26 a §

Jos piiritullikamari 25 §:ssä tarkoitettulla tavalla oikaisee päätöstään tehdyn vaatimuksen mukaisesti, valitus raukeaa.

Siltä osin kuin piiritullikamari katsoo, että valituksessa esitetyt vaatimukset eivät anna aihetta piiritullikamarin päätöksen oikaisemiseen, piiritullikamarin on annettava valituksen johdosta lausuntonsa ja toimitettava asian käsitellyssä syntyneet asiakirjat viipymättä tullihallitukselle.

35 §

Tullihallituksella on oikeus uhkasakolla velvoittaa se, joka ei ole noudattanut 32 tai

34 §:ssä tarkoitettua kehotusta, täyttämään velvollisuutensa.

41 §

Tulliviranomaisen suorittaessa esitutkintaa tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten rikkomisen johdosta noudatetaan esitutkintalain (449/87) ja pakkokeinolain (450/87) lisäksi soveltuvien osin, mitä tullilain (573/78) 53, 54, 57 ja 58 §:ssä on säädetty tullirikosten esitutkinnasta.

42 §

Valtiovarainministeriö voi erityisistä syistä hakemuksesta määräämillään ehdoilla alentaa suoritettua tai suoritettavaa valmisteveroa, veronlisäystä, viivästyskorkoa, jäämämaksua tai lykkäyksen vuoksi suoritettavaa korkoa tahi takaisin maksettavaksi määrättyä hinnanero-

korvausta taikka poistaa ne kokonaan. Tullihallituksella on oikeus ratkaista asia, milloin poistettavaksi tai palautettavaksi pyydetty määrä on enintään 100 000 markkaa. Valtiovarainministeriö voi kuitenkin ratkaista periaatteellisesti tärkeän asian silloinkin, kun poistettavaksi tai palautettavaksi pyydetty määrä on 100 000 markkaa tai sitä pienempi.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1989.

Tätä lakia sovelletaan myös ennen sen voimaantuloa vireille pantuihin, mutta ratkaise-matta oleviin veronoikaisuihin, säännönmukai-siin valituksiin ja perustevalituksiin, kuitenkin siten, että valituksiin ei sovelleta 26 a §:ssä tarkoitettua oikaisumenettelyä.

Helsingissä 11 päivänä marraskuuta 1988

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Ulla Puolanne*

Laki

valmisteverotuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 3 päivänä heinäkuuta 1974 annetun valmisteverotuslain (558/74) 1 §:n 3 momentti ja 12 a §, sellaisina kuin ne ovat 23 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1021/82),

muutetaan 1 §:n 1 ja 2 momentti, 12 ja 15 c §, 16 §:n 1 momentti, 17 ja 18 §, 22 §:n 1 momentti, 25, 26 ja 35 § sekä 42 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 ja 2 momentti, 12 ja 15 c §, 22 §:n 1 momentti ja 25 § mainitussa 23 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa, 17 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, 16 §:n 1 momentti ja 18 § 24 päivänä kesäkuuta 1982 annetussa laissa (459/82) ja 42 §:n 1 momentti 6 päivänä elokuuta 1982 annetussa laissa (619/82), sekä

lisätään 15 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 23 päivänä joulukuuta 1982 annetulla lailla, uusi 4 momentti, 20 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, sekä lakiin uusi 26 a § ja siitä mainitulla 6 päivänä elokuuta 1982 annetulla lailla kumotun 41 §:n tilalle uusi 41 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Maassa valmistetuista tupakkatuotteista, makeisista, oluesta, virvoitusjuomista, elintarviketuotteista, polttoaineista, ravintorasvoista, sokerista, lannoitteista, öljyväkirehuista, maassa tuotetusta sähköenergiasta suoritettavien valmisteverojen, sekä alkoholijuomien vähittäismyynnistä ja anniskeluun luovutuksesta suoritettavan alkoholijuomaveron määrääminen näitä tuotteita koskeissa valmisteverolaeissa säädettyjen perusteiden mukaisesti sekä verojen maksuunpano ja kanto toimitetaan, jollei asianomaisessa valmisteverolaissa ole toisin säädetty, noudattamalla tämän lain säännöksiä.

Tämän lain säännöksiä sovelletaan myös makeisten, oluen, virvoitusjuomien ja elintarviketuotteiden valmistuksessa käytettyjen raaka-aineiden kotimaisten hintojen ja maailmanmarkkinahintojen erotuksena valtion varoista suoritettavien hinnanerokorvausten määrittämisessä ja suorittamisessa.

Tämän lain säännöksiä noudatetaan lisäksi soveltuvin osin nestemäisten polttoaineiden varmuusvarastointimaksun määrittämisessä, suorittamisessa, maksuunpanossa ja kannossa, muutoksenhaussa ja muutoinkin, jollei asianomaisessa laissa ole toisin säädetty.

Ehdotus

1 §

Tätä lakia sovelletaan maassa valmistetuista tuotteista suoritettavan valmisteveron ja muun veron tai maksun määräämiseen eri laeissa säädettyjen perusteiden mukaisesti sekä näiden verojen ja maksujen maksuunpanoon, kantoon ja muutoksenhakuun sekä muutoinkin mikäli asianomaisessa veroa tai maksua koskevassa laissa on näin säädetty.

Tätä lakia sovelletaan myös elintarviketuotteiden valmisteverosta annetussa laissa (868/79) tarkoitettujen elintarviketuotteiden valmistuksessa käytettyjen raaka-aineiden kotimaisten hintojen ja maailmanmarkkinahintojen erotuksena valtion varoista suoritettavien hinnanerokorvausten määrittämiseen ja suorittamiseen.

(3 mom. kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §

Jos valmistevero laskuvirheen tai siihen verrattavan erehdyksen vuoksi taikka sen johdosta, että piiritullikamari ei ole asiaa joltakin osin tutkinut, on verovelvollisen sitä aiheuttamatta jäänyt joltakin verokaudelta kokonaan tai osaksi määräämättä taikka valmisteveroa on samanlaisesta syystä palautettu liikaa tai hinnanerokorvausta on suoritettu liikaa, piiritullikamarin on oikaistava antamansa päätöstä (*veronoikaisu veronsaajan hyväksi*). Oikaisu on tehtävä vuoden kuluessa verokauden päättymisestä.

12 a §

*Jos piiritullikamari on laskuvirheen tai siihen verrattavan erehdyksen tahi muun ilmeisen virheen vuoksi päätöksellään määrännyt verovelvollisen suoritettavaksi liikaa valmisteveroa tai palauttanut sitä liian vähän taikka määrännyt hänelle maksettavaksi liian vähän hinnanerokorvausta, piiritullikamarin on, jollei asia muutoin ole vireillä tai valitukseen annetulla lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu, piiritullikamarissa olevaa tulliasiamiestä kuultuaan oikaistava antamaansa päätöstä (*veronoikaisu verovelvollisen hyväksi*). Oikaisu voidaan tehdä valmisteveron määräämistä seuraavien kolmen vuoden kuluessa tai verovelvollisen sanotun ajan kuluessa kirjallisesti tekemän vaatimuksen perusteella myöhemmin.*

Samoin on tullihallituksen, jos kysymys on sen päätöksessä tapahtuneesta 1 momentissa tarkoitetusta virheestä tai erehdyksestä, tulliasiamiestä kuultuaan vastaavasti oikaistava päätöstään.

12 §

Jos valmistevero laskuvirheen tai siihen verrattavan erehdyksen vuoksi taikka sen johdosta, ettei piiritullikamari ole asiaa joltakin osin tutkinut, on verovelvollisen sitä aiheuttamatta jäänyt joltakin verokaudelta kokonaan tai osaksi määräämättä tai sitä on samanlaisesta syystä palautettu liikaa taikka hinnanerokorvausta on suoritettu liikaa, piiritullikamarin on, *jollei asia muutoin ole vireillä tai valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu, oikaistava antamaansa päätöstä (*veronoikaisu veronsaajan hyväksi*). Oikaisu on tehtävä vuoden kuluessa valmisteveron, veronpalautuksen tahi hinnanerokorvauksen määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta.*

12 a §

(Kumotaan)

15 §

Milloin hinnanerokorvausta on maksettu perusteettomasti, voidaan takaisin perittävää korvausta korottaa (takaisin perittävän hinnanerokorvauksen korotus.) Korotuksen määräämisessä noudatetaan soveltuvin osin, mitä edellä 1—3 momentissa on säädetty veronkorotuksesta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 c §

Mitä tässä laissa on säädetty veronoikaisusta, jälkiverotuksesta ja virhemaksusta, koskee soveltuvin osin myös muulle kuin verovelvolliselle hakemuksesta suoritettuja valmisteveronpalautuksia.

16 §

Verokaudelta suoritettava valmistevero on maksettava viimeistään seuraavan kalenterikuukauden viimeisenä päivänä. Marraskuulta suoritettava valmistevero on maksettava kuitenkin viimeistään joulukuun 27 päivänä. Jos määräpäivä on pyhäpäivä tai arkilauantai, saa valmisteveron suorittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen tai, jos silloin on vapunpäivä, seuraavana arkipäivänä.

17 §

Valmistevero maksetaan tullilaitoksen posti- siirtotulotilille postisiirtoliikettä välittävään postitoimipaikkaan tai Postipankkiin taikka muuhun pankkiin.

Postipankin on suoritettava pankin kontto- reiden ja pankin asiamiesten vastaanottamat valmisteverot päivittäin tullilaitoksen postisiir- totulotilille viimeistään maksupäivää seuraava- na sellaisena arkipäivänä, jolloin Postipankki suorittaa postisiirtotilien kirjauksen. Muun pankin kuin Postipankin on suoritettava kuna- kin päivänä kantamansa valmisteverot tullilai- toksen postisiirtotulotilille viimeistään seura- vana sellaisena arkipäivänä, jona pankki on yleisölle avoinna.

Valtiovarainministeriö vahvistaa pankin kantopalkkion suuruuden sekä määrää koron, joka pankin on suoritettava, jos verovarojen suorittaminen viivästyy.

18 §

Milloin valmisteveroa ei ole suoritettu mää- rääjassa, suorittamatta jääneelle valmisteverol- le on maksettava veronlisäystä kultakin täydeltä sadalta markalta yksi markka jokaiselta kalenterikuukaudelta verokauden päättymises- tä lukien valmisteverolle määrättävää eräpäi- vää tai veron maksupäivää edeltävän kuukau- den loppuun.

Jos marraskuulta suoritettava vero on suori-

15 c §

Mitä tässä laissa on säädetty veronoikaisus- ta, jälkiverotuksesta, veronkorotuksesta, takai- sin perittävän hinnanerokorvauksen korotuk- sesta ja virhemaksusta koskee soveltuvin osin myös muulle kuin verovelvolliselle hakemuk- sesta suoritettuja veronpalautuksia sekä hin- nanerokorvauksia.

16 §

Verokaudelta suoritettava valmistevero on maksettava viimeistään seuraavan kalenteri- kuukauden 27 päivänä. Jos määräpäivä on pyhäpäivä tai arkilauantai, valmisteveron saa suorittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jäl- keen.

17 §

Valmistevero sekä muut tässä laissa tarkoite- tut verot ja maksut voidaan maksaa postisiirto- liikettä välittäviin postitoimipaikkoihin, raha- laitoksiin ja valtion tilivirastoihin sen mukaan kuin valtiovarainministeriö määrää.

Rahalaitoksen on suoritettava kunakin päi- vänä vastaanottamansa verovarot päivittäin tullilaitoksen postisiirtotulotilille viimeistään maksupäivää seuraavana sellaisena arkipäivä- nä, jona rahalaitos on yleisölle avoinna. Jos verovaroja ei ole suoritettu Postipankki Oy:stä annetun lain (972/87) 10 §:n 2 momentissa säädettyin tavoin tullilaitoksen postisiirtotuloti- lille, rahalaitoksen on suoritettava valtiova- rainministeriön määräämä korko viivästysajal- ta.

Valtiovarainministeriö määrää rahalaitoksil- le suoritettavista palkkioista ja niiden suuruu- desta.

18 §

Jos verovelvollinen ei ole suorittanut vero- kaudelta menevää valmisteveroa 16 §:ssä sää- detyssä määräajassa, suorittamatta jääneelle verolle määrätään veronlisäys, jonka määrä on yksi markka kultakin täydeltä sadal- ta markalta. Veronlisäystä peritään jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut suorittaa, verolle määrät- tävää eräpäivää edeltävän kuukauden loppuun.

Voimassa oleva laki

tettu joulukuussa, mutta 16 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, veronlisäystä on suoritettava kultakin täydeltä sadalta markalta yksi markka.

20 §

22 §

Tullihallitus voi antaa hakemuksesta ennakkotiedon hakijan maassa valmistamaan tuotteeseen tai sellaiseen tuotteeseen, jota hakija aikoo ryhtyä valmistamaan, sovellettavasta valmisteverosta.

25 §

Joka on tyytymätön piiritullikamarin päätökseen, saa siitä kirjallisesti valittaa tullihallitukselle. Valtion puolesta valitusoikeus on piiritullikamarissa olevalla tulliasiamiehellä.

Valituskirja on toimitettava tullitoimipaikkaan tai tullihallitukselle 30 päivän kuluessa päätöksenteon päivästä tai, milloin valitus ei koske verotusta, siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä, tiedoksisaanti-päivää lukuun ottamatta. Tulliasiamiehelle valitusaika lasketaan päätöksenteon päivästä. Valituksesta on muutoin voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) on säädetty (säännönmukainen valitus).

26 §

Verovelvollinen, joka tahtoo valittaa piiritullikamarin päätöksestä sillä perusteella, että valmistevero tai hinnanero on määrätty lakia

Ehdotus

Jos verovelvollinen suorittaa veron määräjälkeen ilman maksuunpanoa, hänen on oma-aloitteisesti maksettava samalla veronlisäystä jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut suorittaa, sen kuukauden loppuun, jona vero suoritetaan.

Takaisin perittävälle, hakemuksesta liikaa palautetulle valmisteverolle ja takaisin perittävälle hinnanerokorvaukselle peritään asetuksella säädetty korko. Korko lasketaan liikaa suoritettun valmisteveron tai hinnanerokorvauksen maksamista seuraavan kalenterikuukauden alusta takaisin perinnälle määrättävää eräpäivää edeltävän kuukauden loppuun. Korkoa ei peritä määrästä, joka on asetuksella säädettyä määrää pienempi.

22 §

Tullihallitus voi antaa hakemuksesta ennakkotiedon hakijan maassa valmistamaan tuotteeseen tai sellaiseen tuotteeseen, jota hakija aikoo ryhtyä valmistamaan, sovellettavasta valmisteverosta sekä verottomien toimitusten osalta suoritettavasta hinnanerokorvauksesta.

25 §

Jos piiritullikamari oikaisuvaatimuksesta, valituksen johdosta tai muutoin toteaa, että veroa on määrätty liikaa tai palautettu liian vähän taikka hinnanerokorvausta on suoritettu liian vähän, piiritullikamarin on oikaistava antamaansa päätöstä, jollei asiaa ole valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu (veron oikaisu verovelvollisen hyväksi). Oikaisu voidaan tehdä kolmen vuoden kuluessa valmisteveron, veronpalautuksen tai hinnanerokorvauksen määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta tai sanotun ajan kuluessa tehdyn vaatimuksen perusteella myöhemminkin.

26 §

Piiritullikamarin päätökseen haetaan muutosta valittamalla tullihallitukseen. Valtion puolesta valitusoikeus on piiritullikamarissa

Voimassa oleva laki

virheellisesti soveltaen taikka että asiaa käsiteltäessä piiritullikamarissa on tapahtunut erehdys tai menettelyvirhe, jonka voidaan otaksua vaikuttaneen asian ratkaisuun, saa valittaa tullihallitukselle 25 §:ssä säädetyn määräajan jälkeenkin, ei kuitenkaan enää sen jälkeen kun kolme vuotta on kulunut valmisteveron tai hinnaneron määräämistä seuranneen kalenterivuoden alusta (*perustevalitus*).

35 §

Ulosotonhaltija ja poliisi ovat velvollisia antamaan tullilaitokselle virka-apua valmisteverotusta koskevissa asioissa.

Ulosotonhaltijalla on oikeus uhkasakolla tai vankeudella velvoittaa se, joka ei ole noudattanut 32 tai 34 §:ssä tarkoitettua kehotusta, täyttämään velvollisuutensa.

Ehdotus

olevalla tulliasiamiehellä. Valitus on tehtävä kirjallisesti, ja valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa tullitoimipaikkaan.

Valitusaika valmisteveron, veronpalautuksen tai hinnanerokorvauksen määräämistä koskevassa asiassa on kolme vuotta niiden määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Piiritullikamarin muuta asiaa koskevasta päätöksestä valitettaessa valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Tulliasiamiehen valitusaika on 30 päivää päätöksen tekemisestä.

Valituksesta on muutoin voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) on säädetty.

Mitä verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/61) on säädetty perustevalituksesta, ei sovelleta tässä laissa tarkoitettuihin asioihin.

26 a §

Jos piiritullikamari 25 §:ssä tarkoitettulla tavalla oikaisee päätöstään tehdyn vaatimuksen mukaisesti, valitus raukeaa.

Siltä osin kuin piiritullikamari katsoo, että valituksessa esitetyt vaatimukset eivät anna aiheutta piiritullikamarin päätöksen oikaisemiseen, piiritullikamarin on annettava valituksen johdosta lausuntonsa ja toimitettava asian käsitelyssä syntyneet asiakirjat viipymättä tullihallitukselle.

35 §

Tullihallituksella on oikeus uhkasakolla velvoittaa se, joka ei ole noudattanut 32 tai 34 §:ssä tarkoitettua kehotusta, täyttämään velvollisuutensa.

41 §

Tulliviranomaisen suorittaessa esitutkintaa tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten rikkomisen johdosta noudetaan esitutkintalain (449/87) ja pakkokeinolain (450/87) lisäksi soveltuvin osin, mitä tullilain (573/78) 53, 54, 57 ja 58 §:ssä on säädetty tullirikosten esitutkinnasta.

Voimassa oleva laki

42 §

Valtiovarainministeriö voi erityisistä syistä hakemuksesta määräämillään ehdoilla alentaa suoritettua tai suoritettavaa valmisteveroa, veronlisäystä, viivästyskorkoa ja jäämämaksua sekä lykkäyksen vuoksi suoritettavaa korkoa tahi poistaa ne kokonaan. Tullihallituksella on oikeus ratkaista asia, milloin poistettavaksi tai palautettavaksi pyydetty määrä on enintään 100 000 markkaa. Valtiovarainministeriö voi kuitenkin ratkaista periaatteellisesti tärkeän asian silloinkin, kun poistettavaksi tai palautettavaksi pyydetty määrä on 100 000 markkaa tai sitä pienempi.

Ehdotus

42 §

Valtiovarainministeriö voi erityisistä syistä hakemuksesta määräämillään ehdoilla alentaa suoritettua tai suoritettavaa valmisteveroa, veronlisäystä, viivästyskorkoa, jäämämaksua tai lykkäyksen vuoksi suoritettavaa korkoa *tai takaisin maksettavaksi määrättyä hinnanero-korvausta* taikka poistaa ne kokonaan. Tullihallituksella on oikeus ratkaista asia, milloin poistettavaksi tai palautettavaksi pyydetty määrä on enintään 100 000 markkaa. Valtiovarainministeriö voi kuitenkin ratkaista periaatteellisesti tärkeän asian silloinkin, kun poistettavaksi tai palautettavaksi pyydetty määrä on 100 000 markkaa tai sitä pienempi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1989.

Tätä lakia sovelletaan myös ennen sen voimaantuloa vireille pantuihin, mutta ratkaise-matta oleviin veronoikaisuihin, säännönmukai-siin valituksiin ja perustevalituksiin, kuitenkin siten, että valituksiin ei sovelleta 26 a §:ssä tarkoitettua oikaisumenettelyä.
